

SOK-2011: Bærekraftig økonomisk vekst

Fagansvar: Andrea Mannberg
Epost: andrea.mannberg@uit.no

Temaer på kurset

- Hvorfor er vi så rike og andre så fattige? Hvilke faktorer bestemmer nivå på, og vekst i, materiell velferd i det lange løp?
- Hvordan kan vi forklare den ekstraordinære veksten i verdens befolkning de siste 200 årene?
- Finnes det grenser for økonomisk vekst og befolkningsvekst som følge av naturressursbegrensninger og miljøterskler?
- Hva er bærekraftig utvikling, og er bærekraftig utvikling forenlig med økonomisk vekst?
- Hvorfor er klimaendringer den største markedsvekten av alle? Hva skjer dersom vi ikke gjør tiltak?

Læringsmål på kurset https://uit.no/utdanning/emner/emne?p_document_id=785827

Etter kurset skal kandidaten ha

- **Kunnskap om**
 - Grunnleggende teorier innenfor økonomisk vekst og drivkrefter bak demografiske endringer
 - Hvordan endelige ressurser, markedssvikt og klimaendringer påvirker økonomisk vekst og vice versa.
- **Ferdigheter til å kunne bruke**
 - Teorier om bærekraftig økonomisk vekst på grunnleggende praktiske og teoretiske problemstillinger og gjøre rede for sine valg.
 - Relevante matematiske verktøy sammen med grafisk og muntlig illustrasjon for å analysere problemstillinger knyttet til økonomisk vekst.
 - Relevant data for å gjøre enkle empiriske analyser knyttet til bærekraftig økonomisk vekst.
- **Kompetanse til å**
 - Planlegge og gjennomføre arbeidsoppgaver og prosjekter og benytte teorier innenfor bærekraftig økonomisk vekst for å analysere problemstillinger knyttet til disse faglige områder i tråd med etiske krav og retningslinjer
 - Formidle sentrale teorier, problemstillinger og løsninger innenfor bærekraftig økonomisk vekst.

Økonomisk vekst – hva er det vi snakker om?

$$\begin{aligned} &\text{Vekstrate i real BNP per innbygger} \\ &= \\ &\text{Prosentuell endring i BNP per innbygger over tid} \end{aligned}$$

BNP (BruttoNasjonalProdukt) = Verdien av samlet produksjon i et land (over et år)

BNP per innbygger
(BNP per capita) = BNP / befolkning

Hvorfor skal vi bry oss om økonomisk vekst?

- Real BNP per innbyggere er på lang sikt et mål på produksjonsmuligheter, inntekter, og konsummuligheter

➡ Materiell velferd

- Veksten i real BNP per innbyggere er et mål på utviklingen i produksjonsmulighetene

➡ Vekst i materiell velferd

Hvorfor skal vi bry oss om økonomisk vekst?

1908

1950

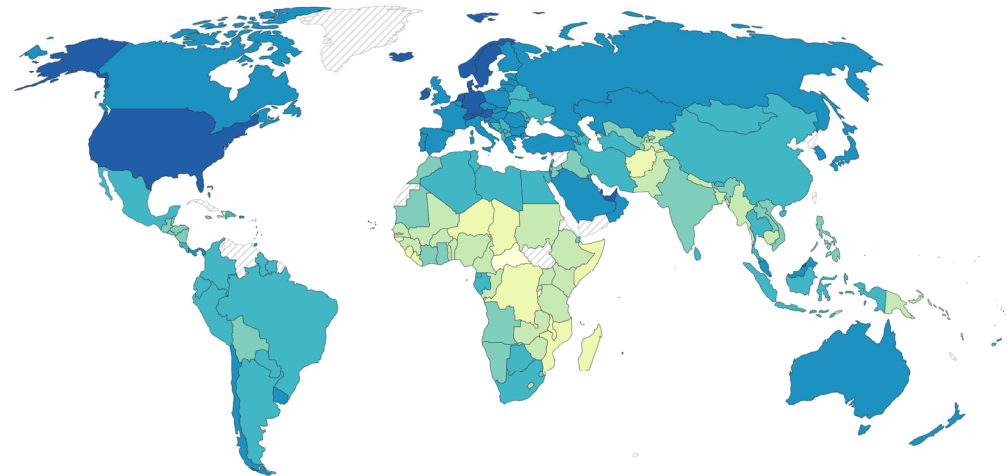
1988

Hvorfor skal vi bry oss om økonomisk vekst?

Stor variasjon
mellom ulike
land og regioner
i nivå på BNP per
innbygger

GDP per capita, 2020

Measured in constant international-\$.
Our World in Data

No data \$0 \$1,000 \$2,000 \$5,000 \$10,000 \$20,000 \$50,000 \$100,000 \$200,000

Source: Data compiled from multiple sources by World Bank

OurWorldInData.org/economic-growth • CC BY

BNP per innbygger i Malawi var cirka 2% av real BNP per
innbygger i Norge i 2020
(Justert for forskjeller i levekostnader)

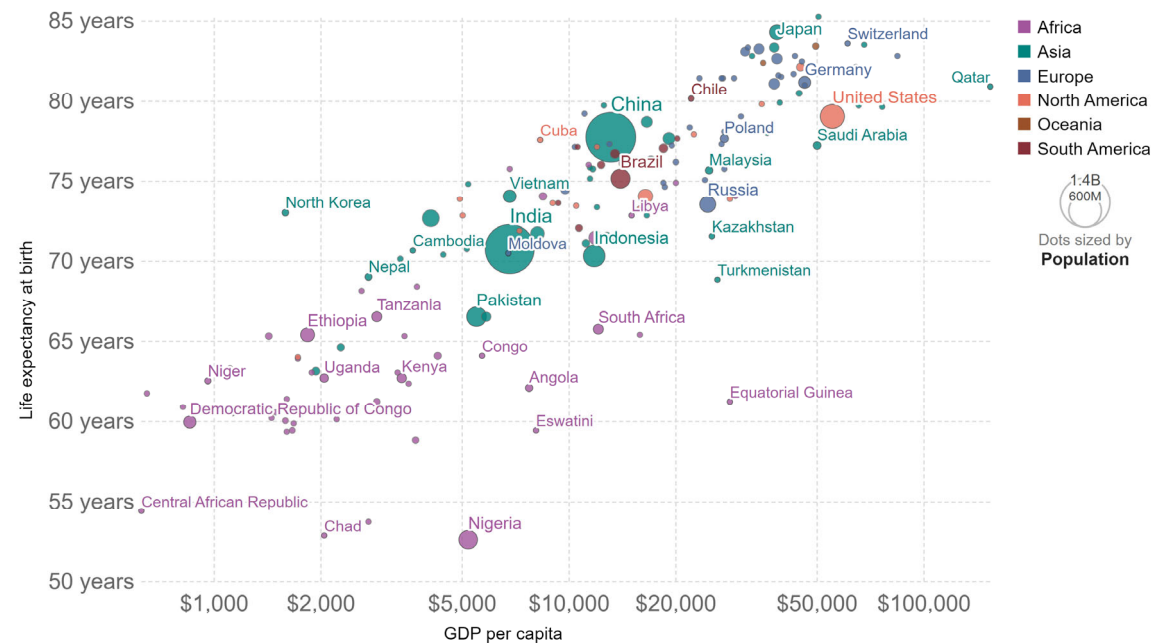
Kilde: World Bank

Hvorfor skal vi bry oss om økonomisk vekst?

BNP per innbygger er sterkt korrelert med andre mål på velferd

Life expectancy vs. GDP per capita, 2018

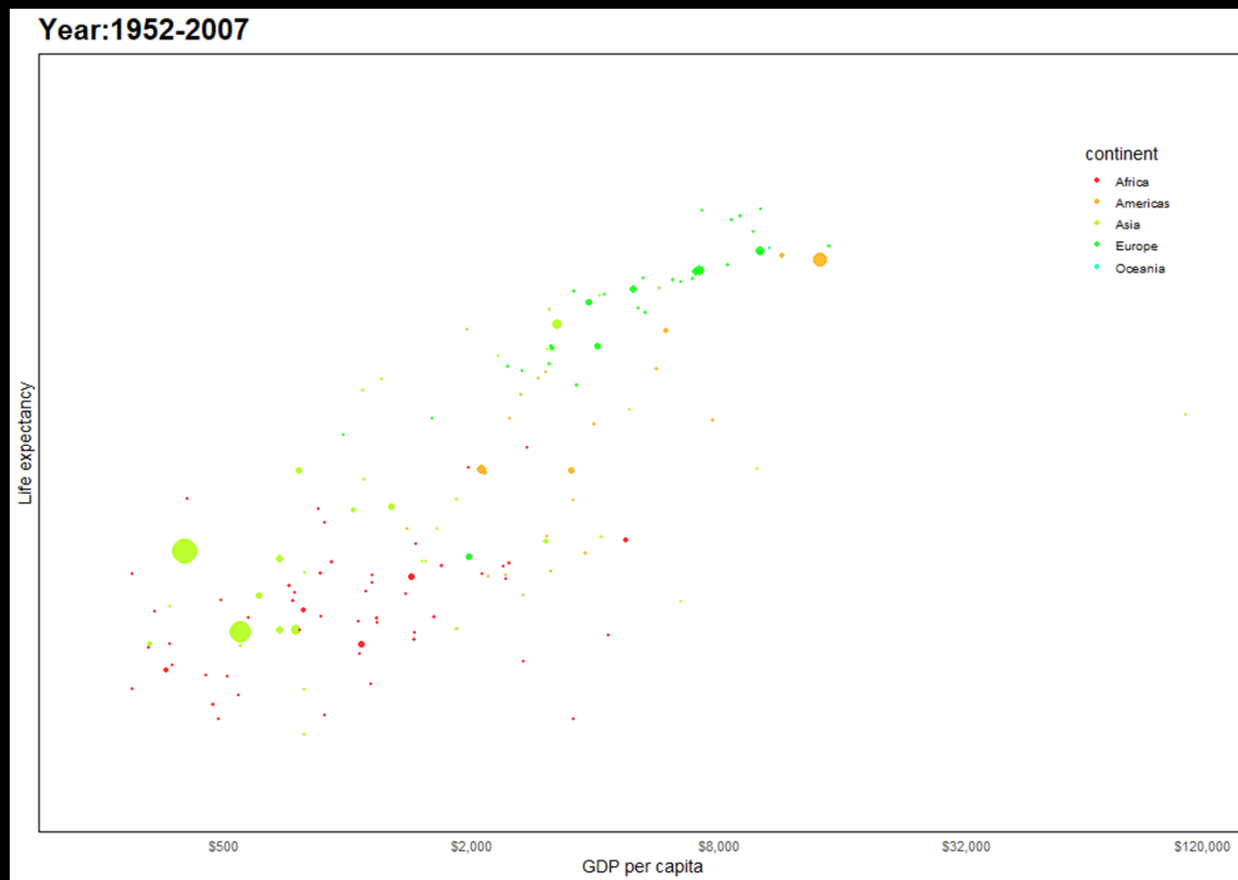
GDP per capita is measured in 2011 international dollars, which corrects for inflation and cross-country price differences.

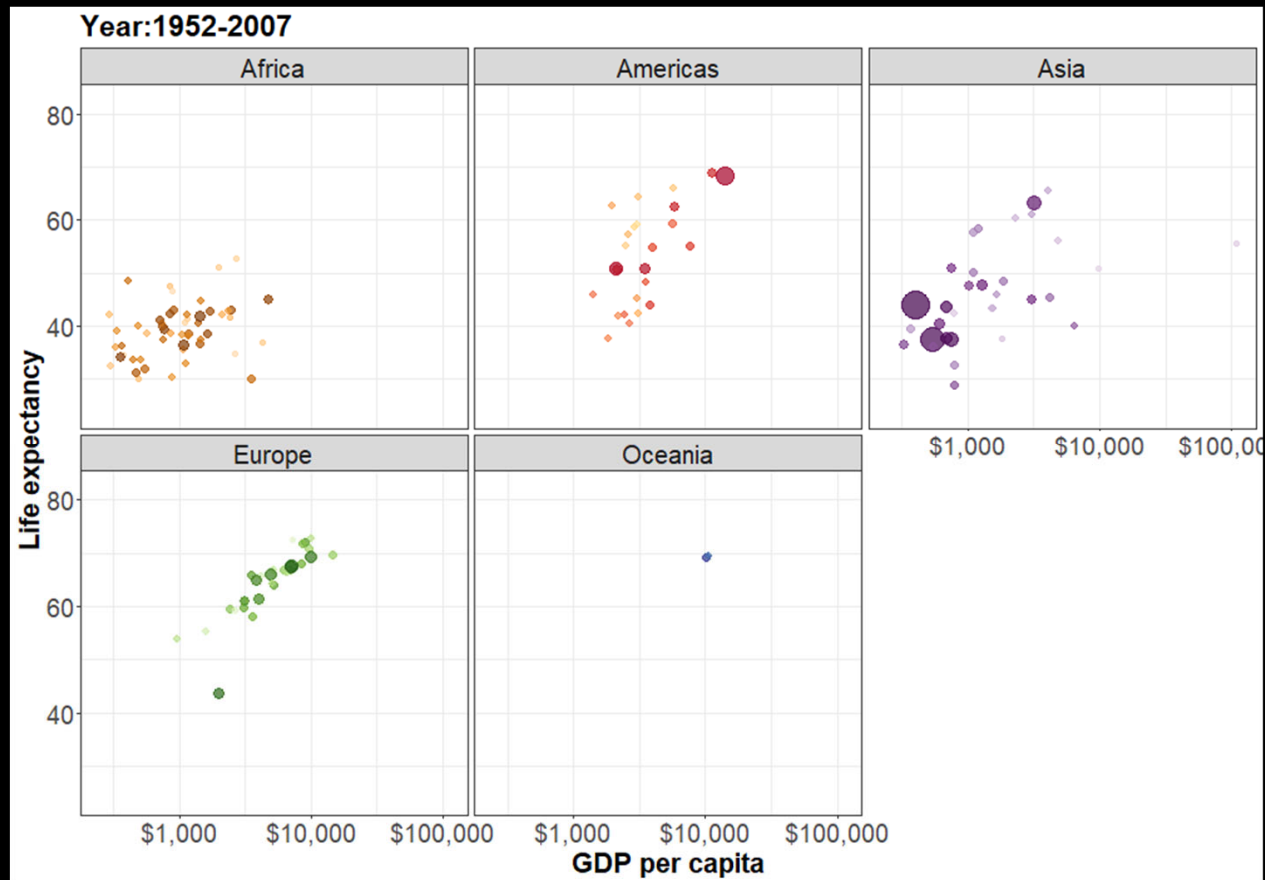
Source: Maddison Project Database (2020); UN WPP (2022); Zijdeman et al. (2015)

OurWorldInData.org/life-expectancy • CC BY

Utvikling i forventet levealder og BNP per innbygger i ulike regioner 1952 - 2007

Utvikling i forventet levealder og BNP per innbygger i ulike regioner 1952 - 2007

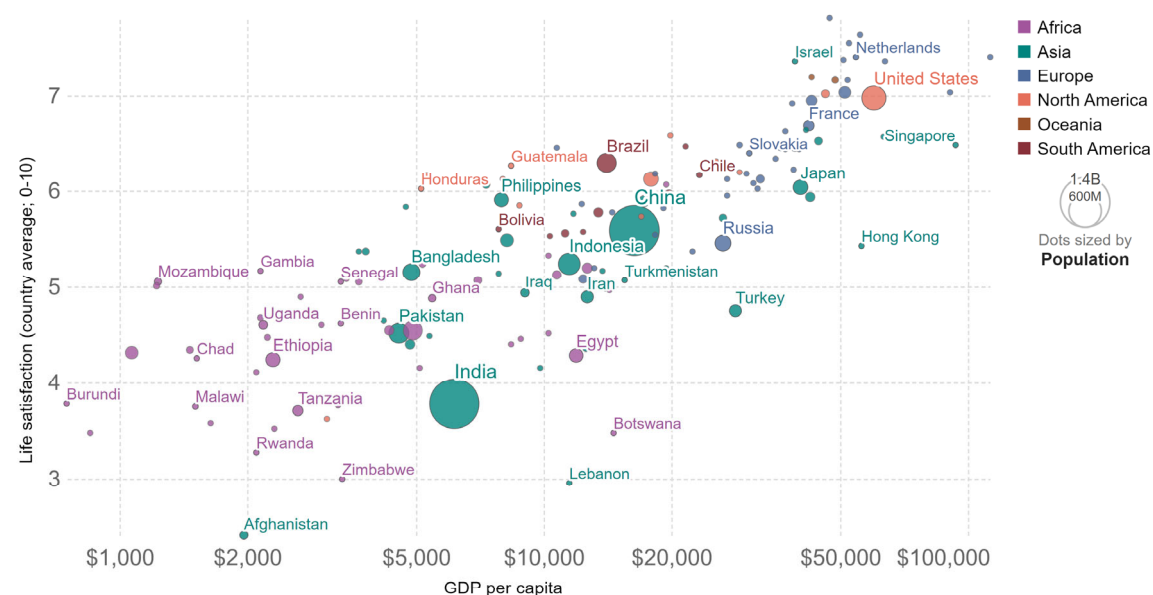

Hvorfor skal vi bry oss om økonomisk vekst?

BNP per innbygger er sterkt korrelert med andre mål på velferd

Self-reported life satisfaction vs GDP per capita, 2020

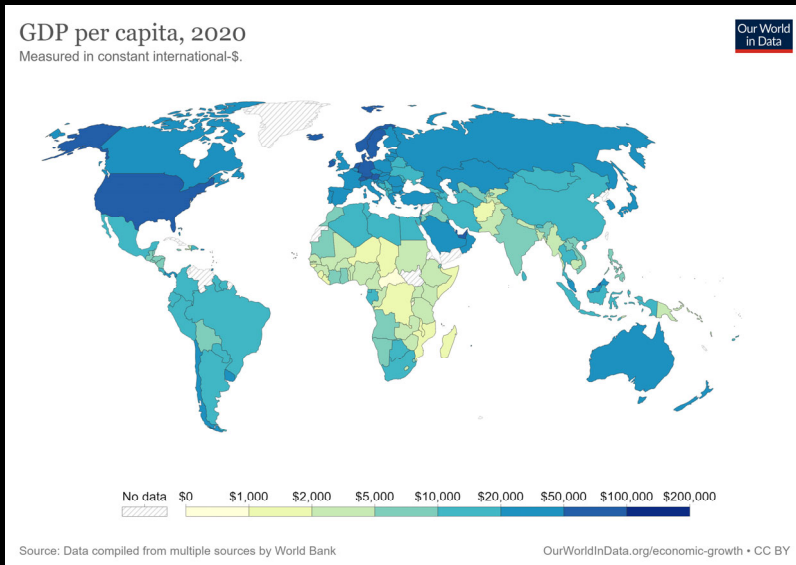
The vertical axis shows the national average of the self-reported life satisfaction on a scale ranging from 0-10, where 10 is the highest possible life satisfaction. The horizontal axis shows GDP per capita adjusted for inflation and cross-country price differences.

Source: World Happiness Report (2022); Data compiled from multiple sources by World Bank
OurWorldInData.org/happiness-and-life-satisfaction/ • CC BY

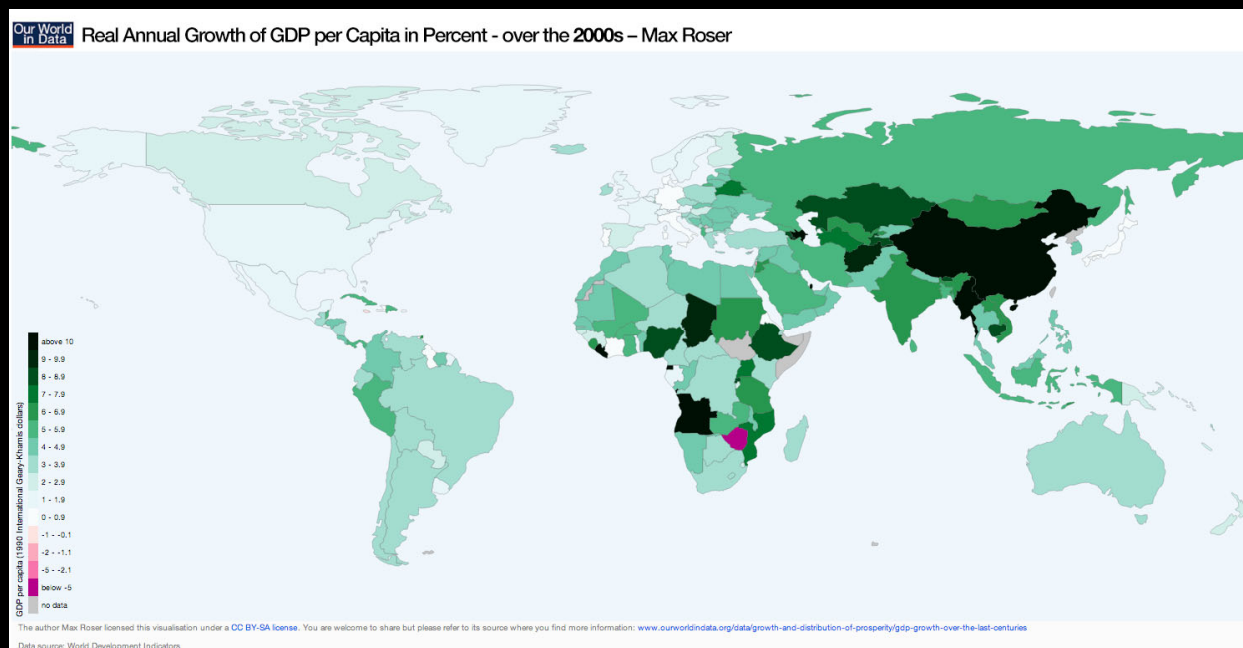
Hvorfor skal vi bry oss om økonomisk vekst?

Hvorfor er noen land så rike og andre så fattige?

Hvorfor skal vi bry oss om økonomisk vekst?

Stor variasjon
mellom ulike
land og regioner
i vekst BNP per
innbygger

Hva forklarer at noen land går ifra fattig til rik, og andre fastner i fattigdom?

Problem med å bruke vekst i BNP pr innbygger som mål på vekst i **velferd**

1. BNP per innbygger måler **gjennomsnittlig** produksjon per innbygger. Det sier ikke noe om **fordelingen** av ressurser i samfunnet.

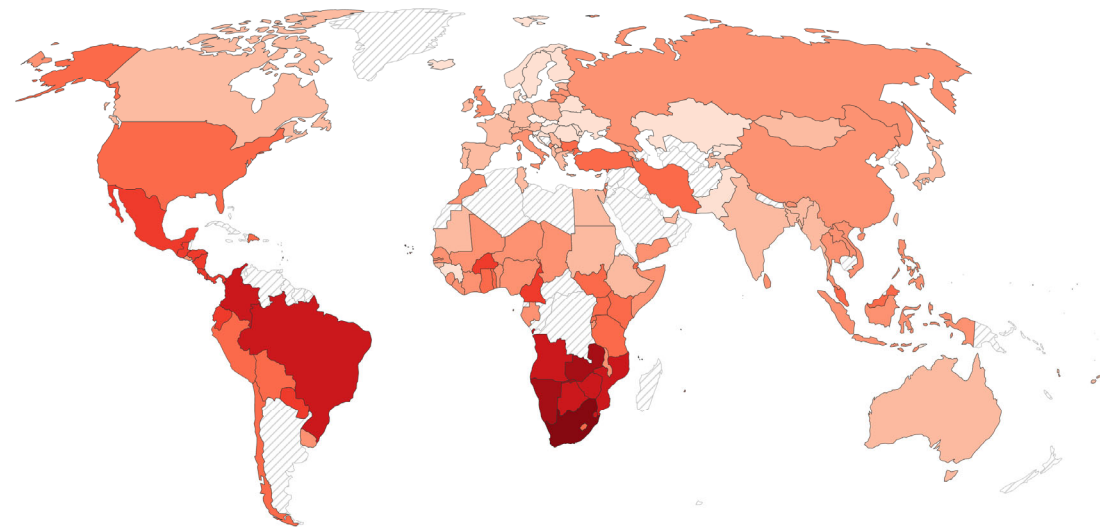
Problem med å bruke vekst i BNP pr innbygger som mål på vekst i **velferd**

Store forskjeller i hvordan BNP er fordelt i befolningen

Income inequality: Gini coefficient, 2018

The Gini coefficient is a measure of the inequality of the income distribution in a population. Higher values indicate a higher level of inequality.

Our World
in Data

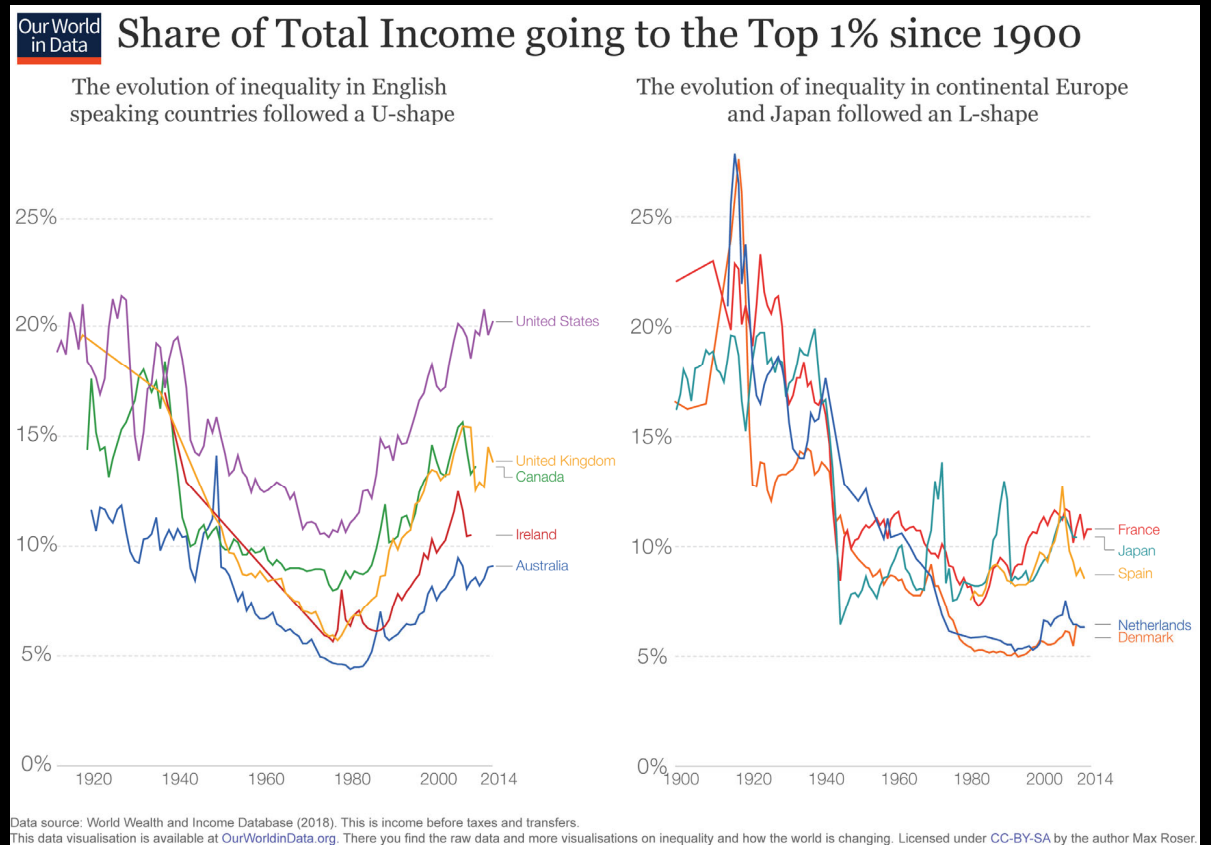
Source: World Bank Poverty and Inequality Platform

OurWorldInData.org/income-inequality/ • CC BY

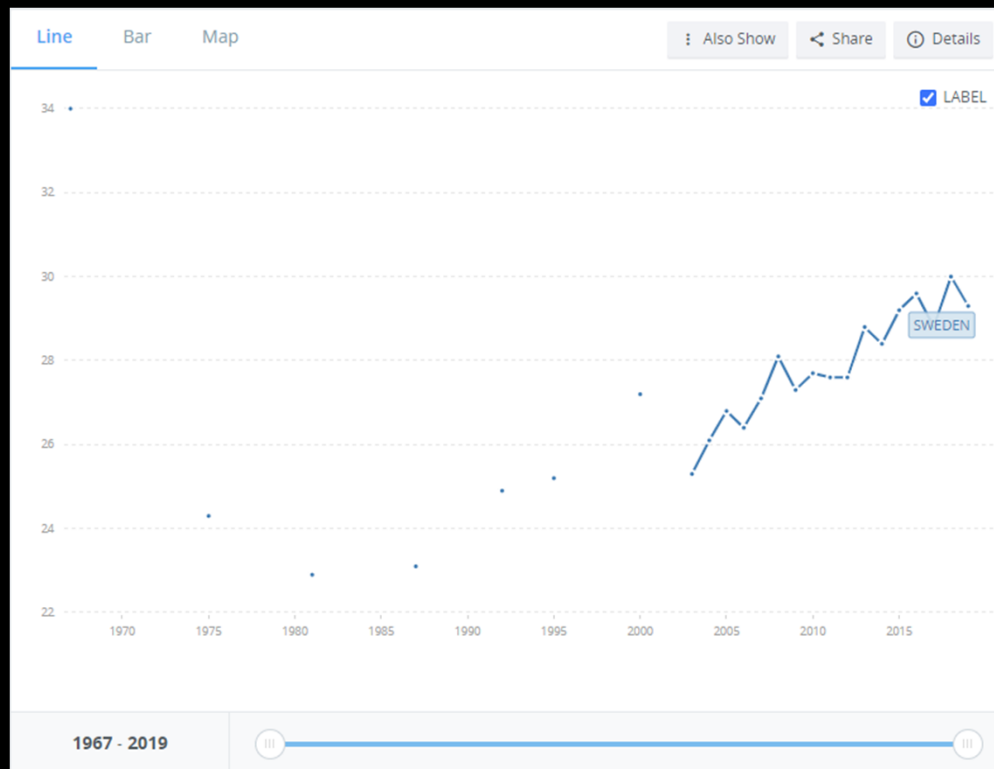
Note: This data relates to either disposable income or expenditure per capita (exact definitions vary).

Problem med å bruke vekst i BNP pr innbygger som mål på vekst i **velferd**

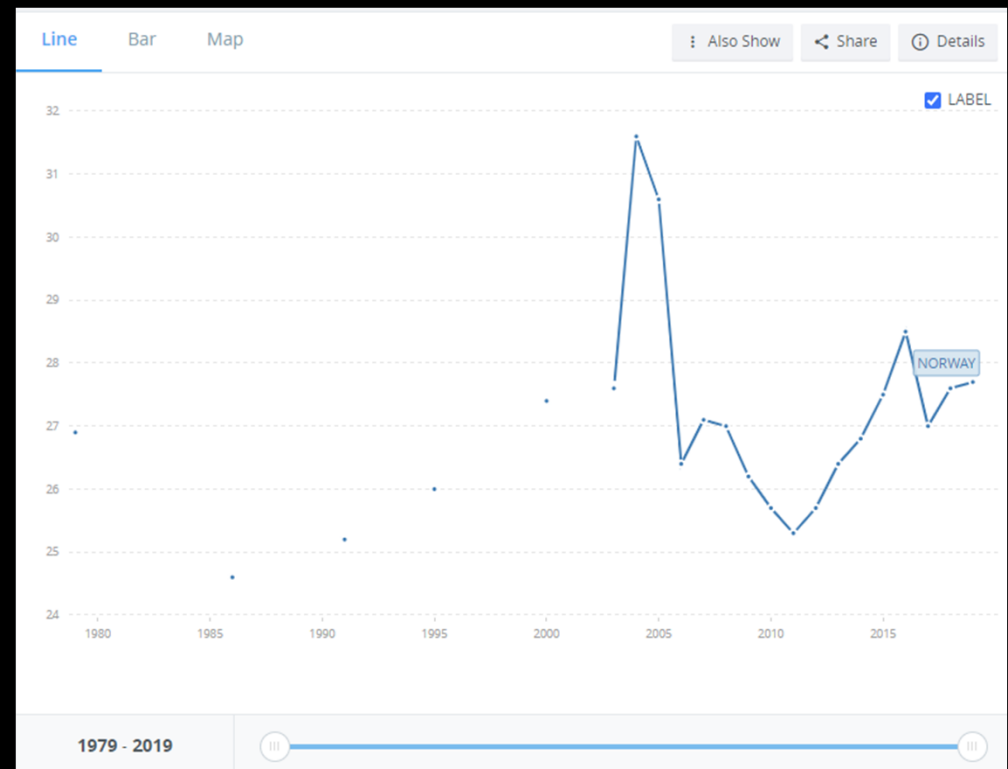
Store forskjeller i hvordan inntektsfordelingen endrer seg over tid

Utvikling i GINI koeffisient i Sverige og Norge

<https://data.worldbank.org/indicator/SI.POV.GINI?end=2019&locations=SE&start=1967&view=chart>

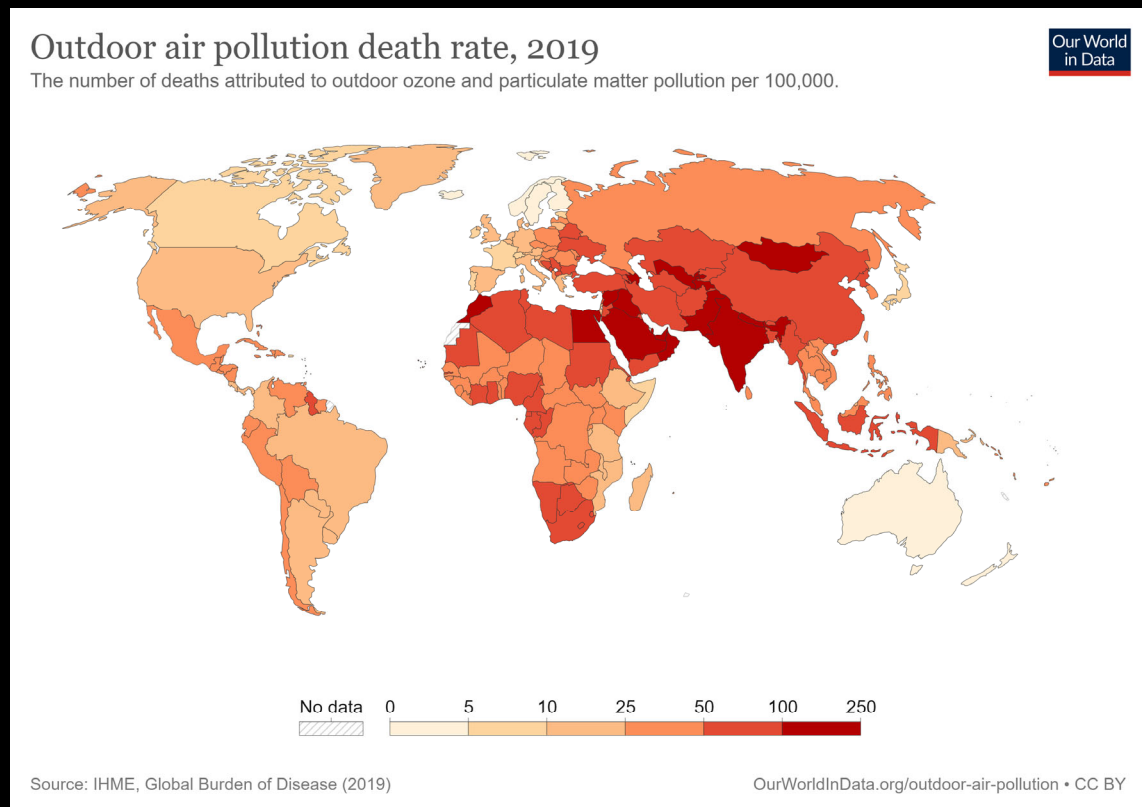
<https://data.worldbank.org/indicator/SI.POV.GINI?locations=NO>

Problem med å bruke vekst i BNP pr innbygger som mål på vekst i **velferd**

1. BNP per innbygger måler **gjennomsnittlig** produksjon per innbygger. Det sier ikke noe om **fordelingen** av ressurser i samfunnet.
2. BNP per innbygger måler **kun verdien av produksjonen** (materiell velferd). Det sier **ikke noe om hva** som produseres, eller noe om fysisk og psykisk velferd.

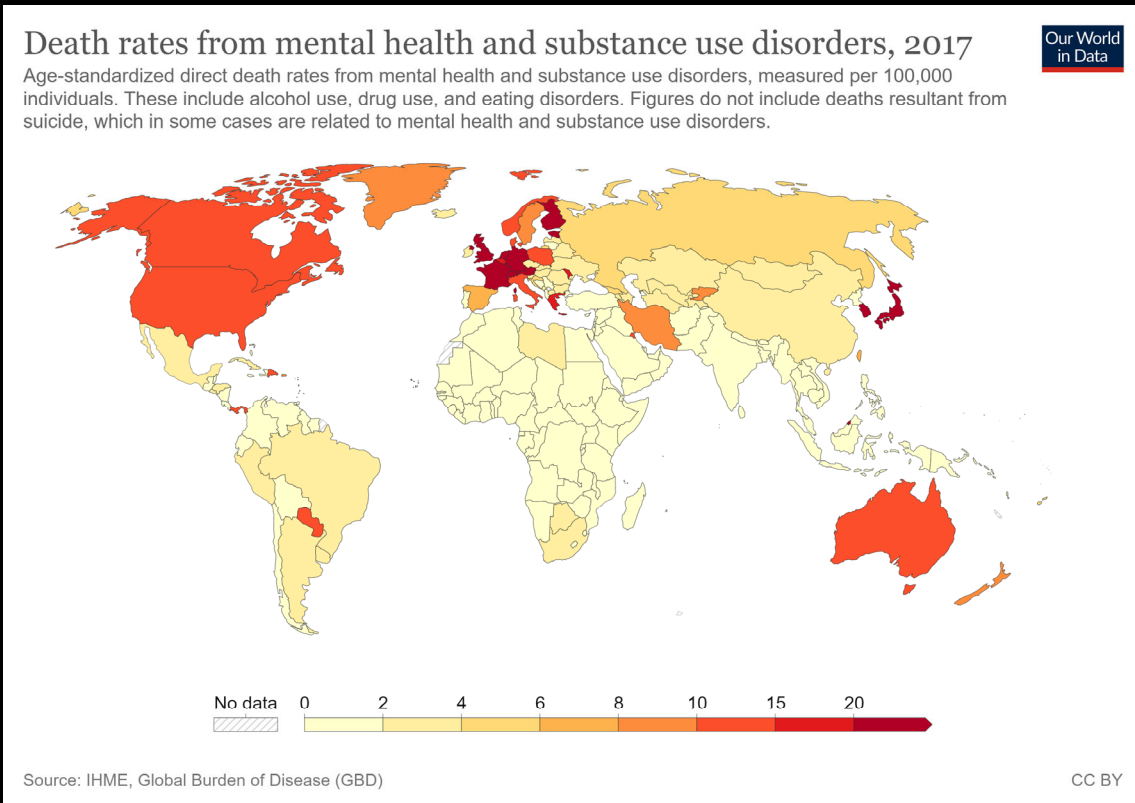
Problem med å bruke vekst i BNP pr innbygger som mål på vekst i **velferd**

Mange land som vokser raskt opplever negative side-effekter av veksten

Problem med å bruke vekst i BNP pr innbygger som mål på vekst i **velferd**

I mange rike land mår folk dårlig psykisk

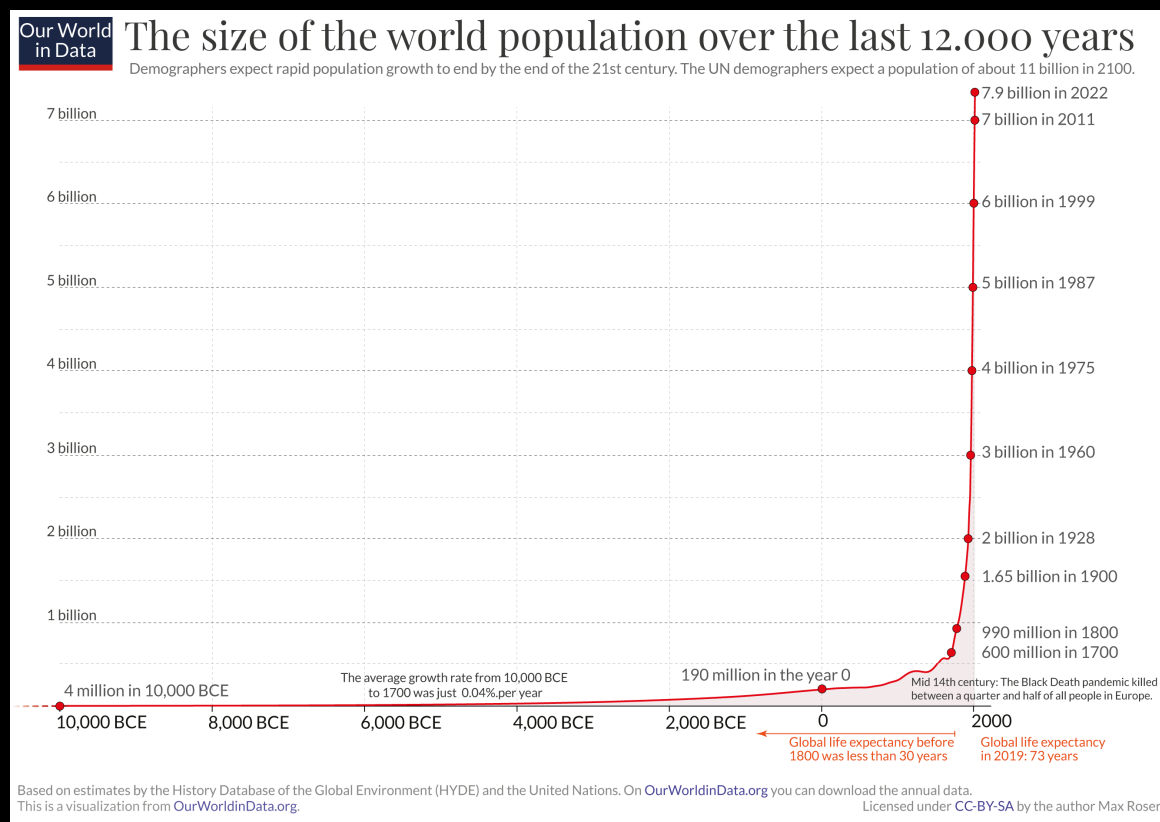

Problem med å bruke vekst i BNP pr innbygger som mål på vekst i **velferd**

1. BNP per innbygger måler **gjennomsnittlig** produksjon per innbygger. Det sier ikke noe om **fordelingen** av ressurser i samfunnet.
2. BNP per innbygger måler **kun verdien av produksjonen** (materiell velferd). Det sier **ikke noe om hva** som produseres, eller noe om fysisk og psykisk velferd.
3. BNP per innbygger tar ikke hensyn til **effekter på velferden til framtidige generasjoner**

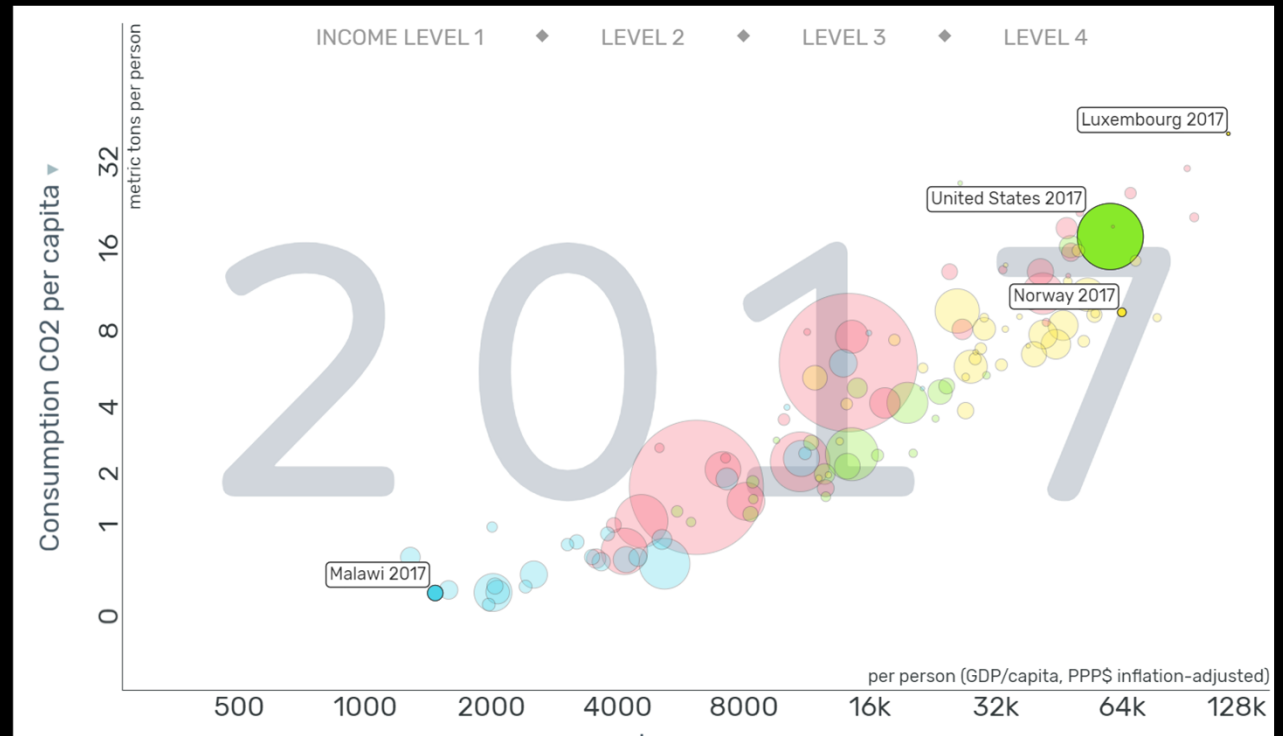
Problem med å bruke vekst i BNP pr innbygger som mål på vekst i **velferd**

Hvor mange mennesker klarer verden å mette?

Problem med å bruke vekst i BNP pr innbygger som mål på vekst i **velferd**

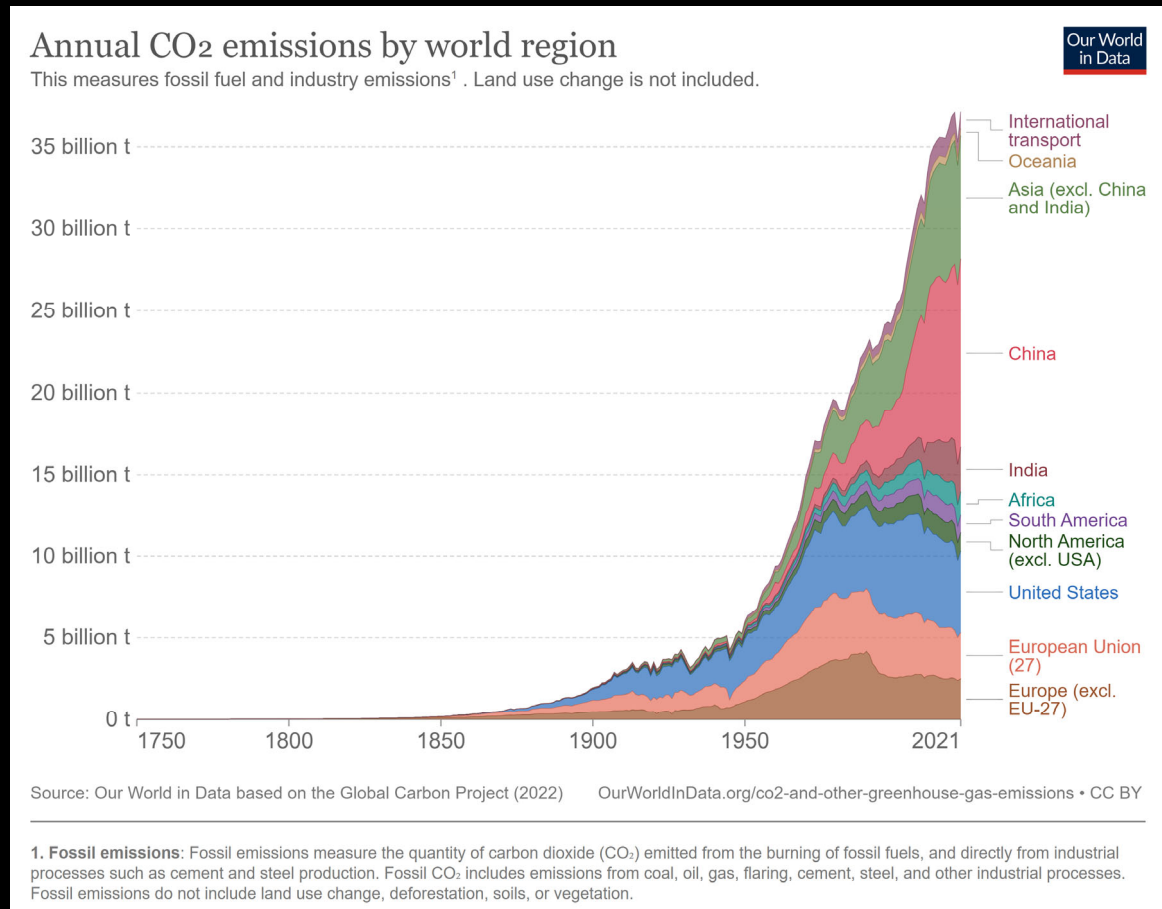
Utslipp av CO2 har historisk gått hånd i hånd med økonomisk utvikling

Kilde: gapminder.org

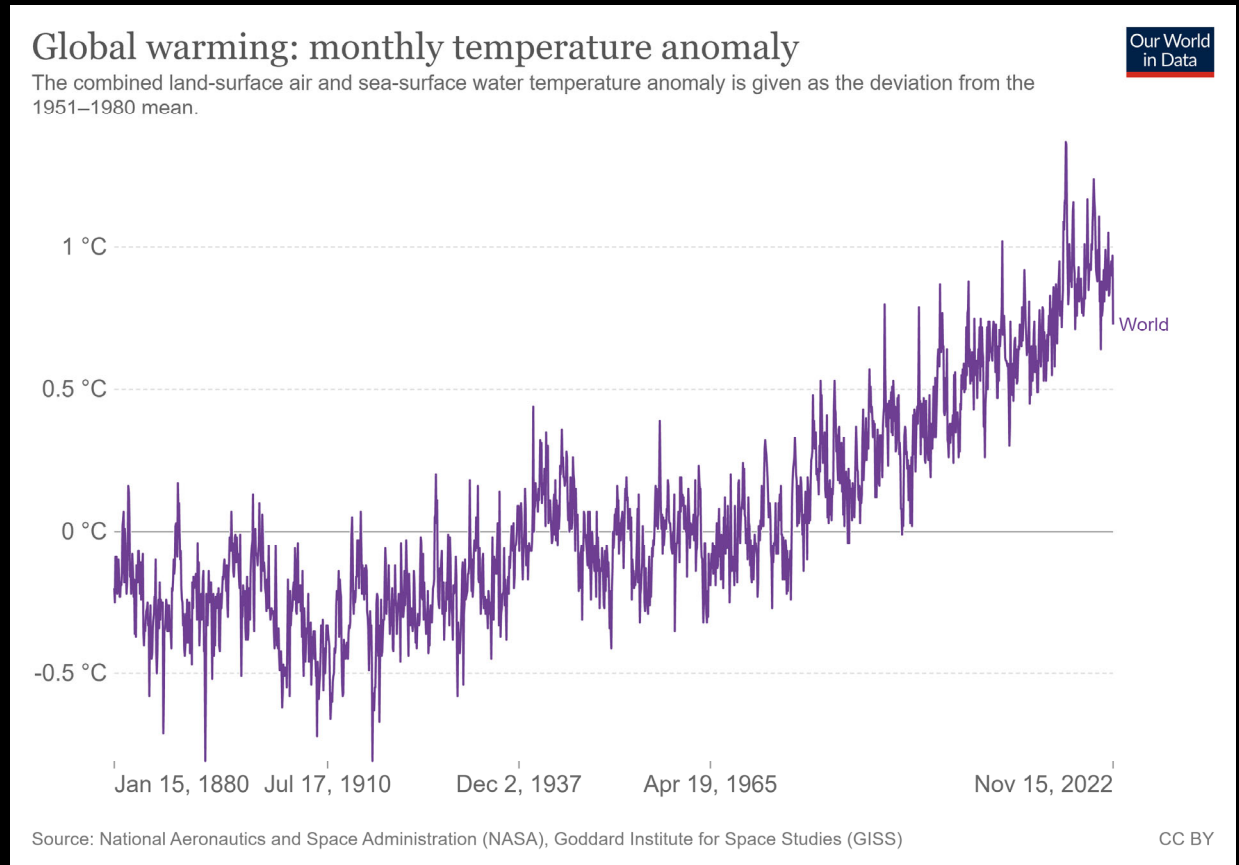
Problem med å bruke vekst i BNP pr innbygger som mål på vekst i **velferd**

Utslipp av CO₂ har historisk gått hånd i hånd med økonomisk utvikling

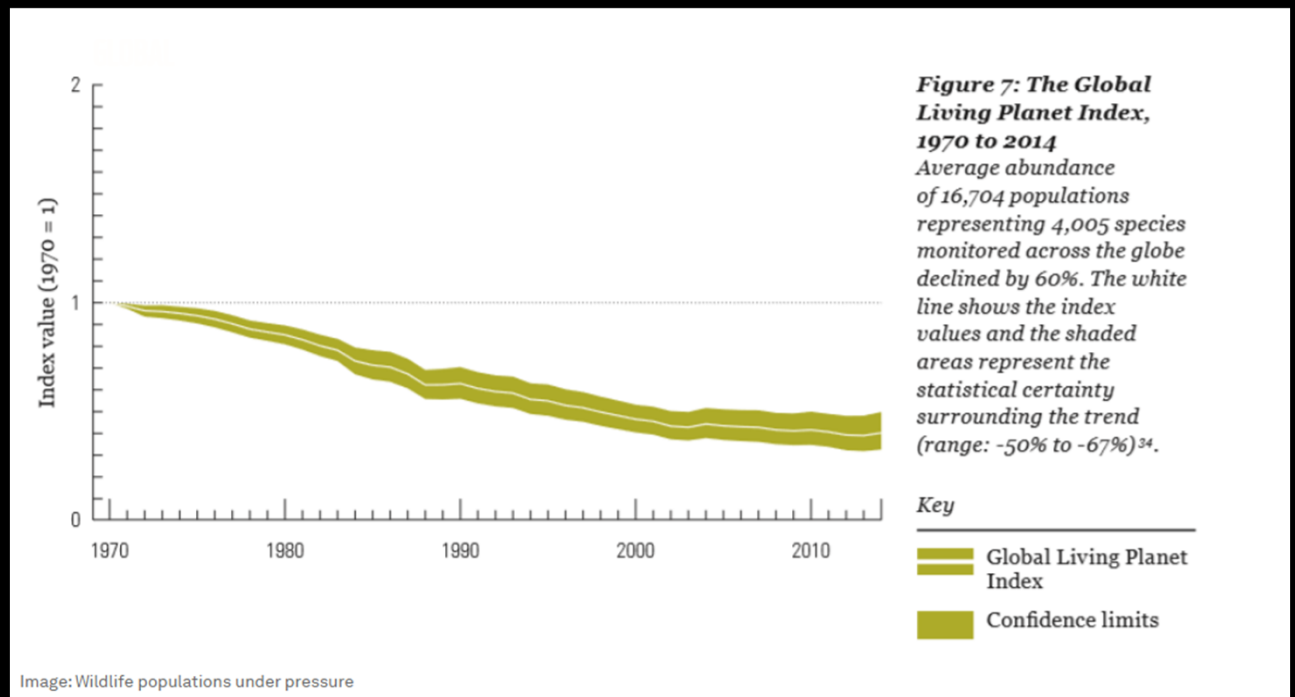
Problem med å bruke vekst i BNP pr innbygger som mål på vekst i **velferd**

Tidligere og nåværende generasjoners økning i materiell velferd går på bekostning av framtidige generasjoner sin velferd

Problem med å bruke vekst i BNP pr innbygger som mål på vekst i **velferd**

Tidligere og nåværende generasjoners økning i materiell velferd går på bekostning av framtidige generasjoner sin velferd

Kilde: <https://www.weforum.org/agenda/2018/10/weve-lost-60-of-wildlife-in-less-than-50-years/>

Hva er bærekraftig vekst og bærekraftig utvikling for noe?

Hva skal til for å oppnå bærekraftig utvikling?

Kursets opplegg

Sok-2011

Overgripende temaer

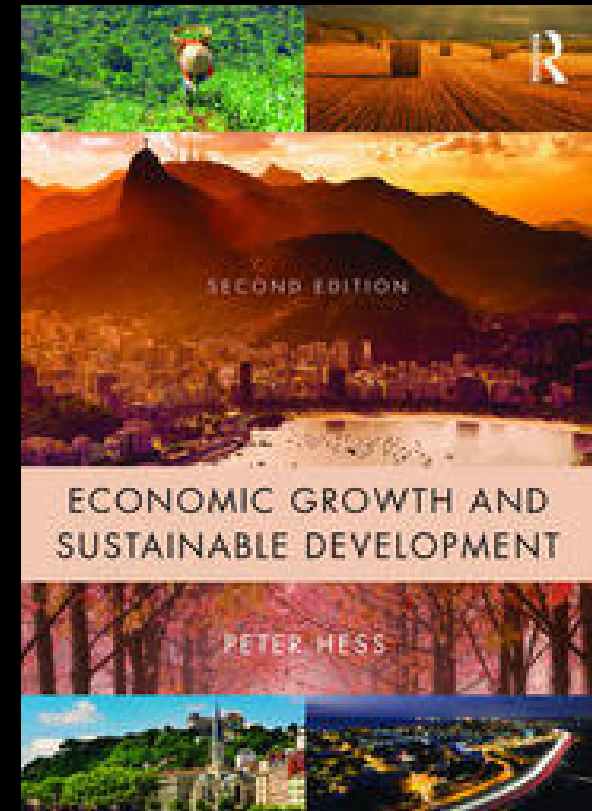
Økonomisk vekst
(på lang sikt)

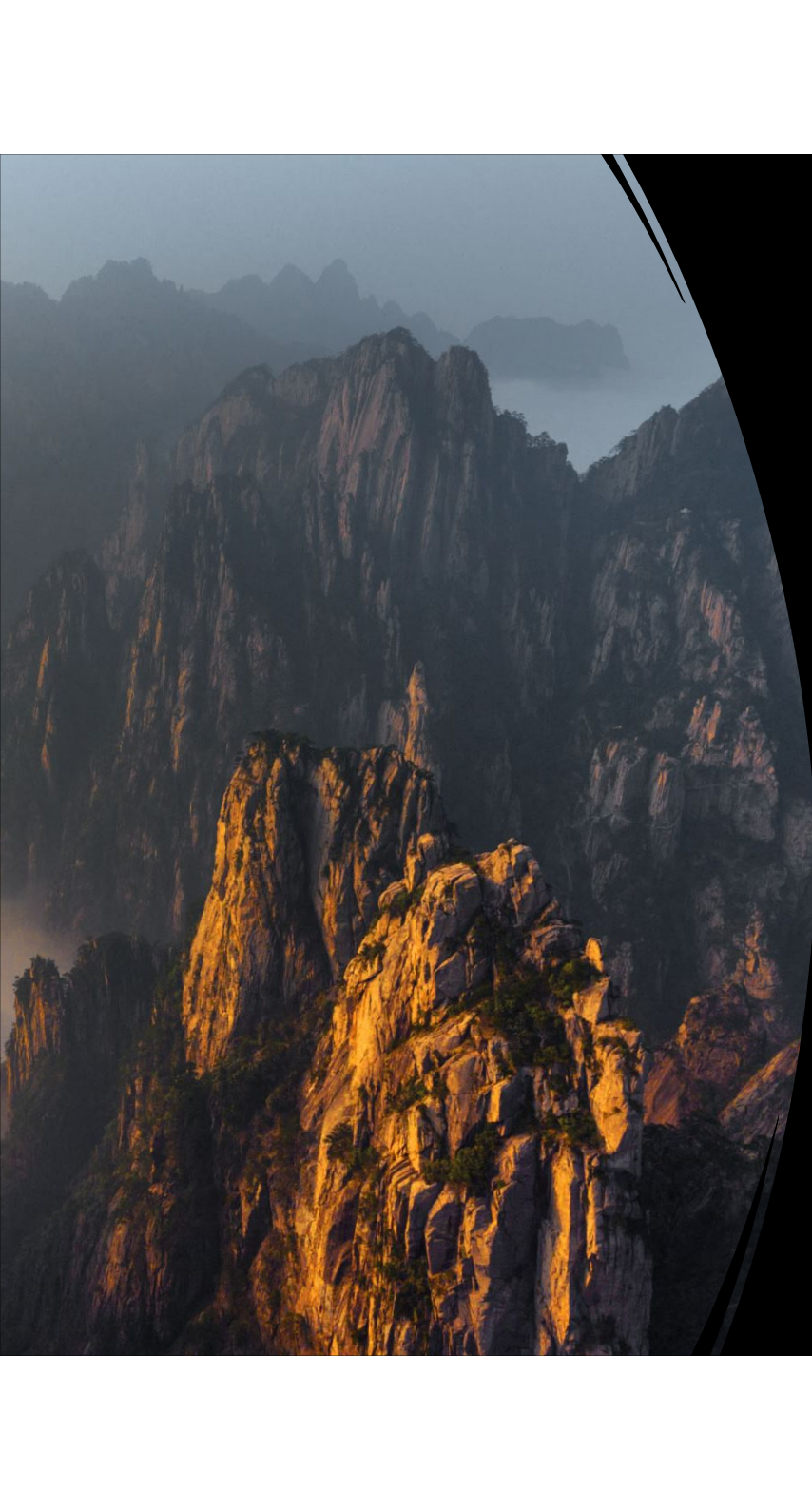
Bærekraftig utvikling

Befolkningsvekst og demografisk transisjon

Pensum

- Hess, P., 2016. Economic Growth and Sustainable Development (2nd edition). Routledge.
- Kapittel:
 - 1-2, 7-16

Hjemmeside og timeplan

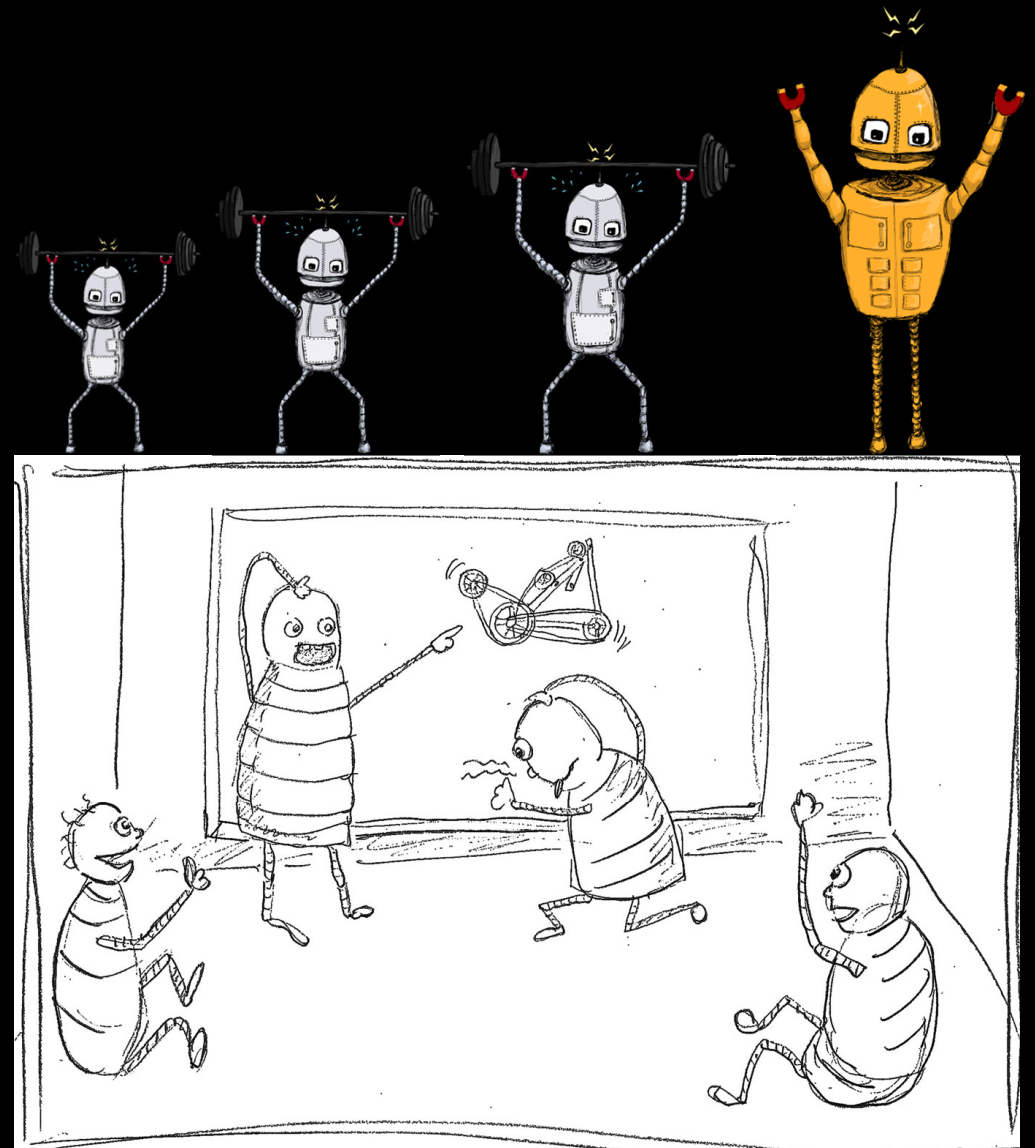
- Kursets hjemmeside
 - Canvas: <https://uit.instructure.com/courses/29606>
 - GitHub: https://uit-sok-2011-v23.github.io/index_open.html
- Timeplan: https://timeplan.uit.no/emne_timeplan.php?sem=23v&module=SOK-2011-1#week=1-25

Eksaminasjon

Mappeevaluering

- 2 skriftlige innleveringer
 - Maks 2 x 12 poeng (67% av karakter)
- 1 muntlig innlevering
 - Maks 12 poeng (33% av karakter)
- 2 arbeidskrav knyttet til de skriftlige innleveringene

<https://uit-sok-2011-v23.github.io/innleveringer.html>

Skriftlige innleveringer:

Mappeoppgave 1 og 2

2 oppgaver som sammen vil lage en akademisk rapport med teoretisk og økonometrisk analyse av bestemmelsesfaktorer for økonomisk vekst

- Mål
 - Dybdelæring av kursstoffet
 - Trening i å skrive akademiske rapporter
- Innlevering 1:
 - Avsnitt 1 – 3 i rapporten (introduksjon, teori og metode)
- Innlevering 2:
 - Avsnitt 4 – 5 i rapporten (resultat og diskusjon)

[Mappeevaluering på SOK-2011 Bærekraftig økonomisk vekst \(htmlpreview.github.io\)](https://htmlpreview.github.io/?https://github.com/SOK-2011/Bærekraftig_økonomisk_vekst/blob/master/Mappeevaluering.pdf)

Arbeidskrav:

Kritiske vennepar som gir «Feed-forward»

- Arbeidskrav 1.1 og 2.1:
 - Laste opp et første utkast til mappeoppgave 1 og 2 på Canvas. Oppgavene trenger ikke å være “klar”, men utkastene skal inneholde tekst til alle seksjoner som inngår i oppgavene. Innlevering på Canvas.
- Arbeidskrav 1.2 og 2.2:
 - Gi Konstruktiv “feed-forward” til en annen student.
 - Vi vil jobbe med å gi feed-forward på seminarer.

<https://uit-sok-2011-v23.github.io/innleveringer.html>

Frister:

Mappeoppgave 1, 2 og arbeidskrav

27. februar kl. 08:00

Frist arbeidskrav 1.1:

Innlevering av 1. utkast til
mappeoppgave 1
(Canvas)

27. februar
Feed-forward
Seminar

3. mars kl. 23:59

Frist arbeidskrav 1.2:

Innlevering av Feed-Forward
(Canvas)

13. april kl. 08:00

Frist arbeidskrav 2.1:

Innlevering av 1. utkast til
mappeoppgave 2
(Canvas)

13. april
Feed-forward
Seminar

17. april kl. 23:59

Frist arbeidskrav 2.2:

Innlevering av Feed-forward
(Canvas)

1. mai kl. 23:59

Frist mappeoppgave 1 og 2

Innlevering av siste utkast
av mappeoppgave 1 og 2
(sammen)

(Canvas)

Muntlig innlevering

Mappeoppgave 3 - Podkast

Tema: Bærekraftig utvikling

Tid: Maks 30 min

Gruppestørrelse: 2 – dere velger hvem dere vil jobbe på lag med.

Innlevering: Lyd og bilde til podkasten

Samarbeidskontrakt
Bidragserklæring

<https://uit-sok-2011-v23.github.io/innleveringer.html>

Muntlig innlevering

Mappeoppgave 3 - Podkast

Innehold:

Hva snakker vi om når vi snakker om bærekraftig utvikling?

Hvorfor er bærekraftig utvikling viktig på lang sikt?

Hvilke konflikter i insentiver finnes det for enkelte land på kort sikt?

Hva kan vi gjøre for å håndtere utfordringene knyttet til bærekraftig utvikling?

- Hvilken rolle kan private markeder og regjeringer ta?
- Er det viktige forskjeller i evne og ansvar i det å håndtere utfordringene?

Frister og støtte:

Mappeoppgave 3

21. april kl. 23:59

Frist arbeidskrav 1.1:

Innlevering av signert
samarbeidskontrakt

3 Seminarer til jobb
med podkasten

26. mai

Frist: mappeoppgave 3
(Canvas)